

PASSIE VOOR PENNEN

Al bijna 60 jaar vist Hans Koeslag (72) met de pen op karper. Na al die jaren geniet de penvisser in hart en nieren nog steeds van iedere minuut die hij aan de waterkant spendeert. Aan een cultuurwater in zijn woonplaats Geldermalsen deelt hij zijn belangrijkste lessen uit zes decennia 'pennen'.

TEKST: JUSTIN BURGGRAAF > FOTOGRAFIE: SANDER BOER

“Qua omgeving en visbestand is dit misschien niet het mooiste en beste water van Nederland, maar er zwemt hier wel karper”, zegt Hans Koeslag met een tongval die zijn Amsterdamse roots duidelijk verraadt. Op deze grauwe dag eind maart zoekt hij het dichtbij huis en gaan we aan de slag op een cultuurwater in de wijk waar hij al 35 jaar woont en vist. “Ik wil graag laten zien dat je ook gewoon om de hoek op een leuke en actieve manier karper kunt vangen”, zegt Hans terwijl hij op de fiets stapt. “Dat is het perfecte vervoermiddel voor de struinende visser. Met de auto kun je niet overal komen en lopend duurt het net even te lang als je veel verschillende voerplekken wilt afvissen.”

GEEN WINTERSTEKKEN

Vandaag zijn dat vier verschillende stekken waar hij eerder op de ochtend – een kleine twee uur geleden – al wat handjes voer heeft gestrooid. “Nu maar hopen dat we zo wat actieve vis zien op één van de voerplek-

ken”, zegt Hans terwijl hij in een stevig tempo doortrapt op weg naar de eerste stek. Dat is niet een geijkte winterstek zoals duikers, bruggen en overhangende takken. “Die heb je hier niet, wat mijn thuiswater in de winter tot een vrij lastig water maakt. Je weet immers nooit zeker waar de vis uithangt.” Bij een kommetje in een verder vrij kale sloot tuurt hij in het water, maar al na een minuut volgt de mededeling dat we weer verder gaan. “Actief azende vis verraadt zich meestal door modderwolken of bellen”, legt de penvisser uit terwijl hij weer soepel op zijn fiets springt.

STEKKEN ONTDEKKEN

Het gebrek aan duidelijk zichtbare, interessante stekken kom je volgens Hans op veel cultuurwateren tegen. “Toch zijn er wel een aantal handvatten die je als beginnende penvisser kunt gebruiken om met vertrouwen een stek te kiezen. Zo is er altijd wel een plekje te vinden waar het grootste deel van de dag de zon op staat. Daar zul je vaak karper aantreffen omdat het water er net iets warmer is.” Ook wind is wat Hans betreft altijd welkom, zelfs hartje winter. “Hoekjes waar de wind op staat en zich drijfvuil verzamelt, zijn plekken waar voedsel te vinden is. De vis volgt vanzelf.” Al moet je volgens hem niet onderschatten hoe passief de vis is bij watertemperaturen onder de 10 graden. “Dat betekent dus vaak verkassen tot je actieve vis tegenkomt – net zoals ik dat ‘s zomers doe bij het penvissen.”

BEHOEDZAAM

Om die reden zijn we na tien minuten al op de vierde en laatste voerplek aanbeland, zonder dat er ook maar een dobber te water is gegaan. “Hier gaan we sowieso even vissen”, deelt Hans mee. “Is dat niks, dan fietsen we hetzelfde rondje nog een keer om te zien hoe de situatie dan is. Eventueel heb ik zelfs nog een plan B

>> VOERGEHEIMEN

Hans zweert bij zijn zelfgemaakte voer. Dat bevat gemalen brood, gekookte hennep en tarwe en gemalen hennep. Daarnaast voegt hij nog een geheim ingrediënt toe: "Kippenvoerkorrels. Die lossen langzaam op en geven ontzettend veel geurstoffen af. Dat lokt de vis, maar verzadigt deze niet. Tegelijkertijd geeft het een wolkend effect, dus als er actieve vis op de voerplek zit, zie je dat sneller."

HOUD BIJ ALLES WAT JE DOET AFSTAND TOT DE WATERKANT OM DE VIS NIET TE VERSTOREN

klaarliggen voor een polderwater hier in de buurt", zegt Hans inmiddels op fluisterton. Veel spullen heeft hij niet mee, dus hij kan meteen beginnen met vissen. Zijn tas dient als stoel. "Zie je dat stuk papier aan deze kant en die bamboestruik in de tuin aan de overkant van het water? Precies op die lijn heb ik gevoerd en zie ik nu wat belletjes", fluistert hij enthousiast terwijl hij zijn montage behoedzaam laat zakken.

POEZENBEET

In opperste concentratie tuurt hij naar de pen, maar zo ontgaat hem de kat die nieuwsgierig even is komen kijken. Als de dobber onder schiet, slaat Hans aan – blijkt het de kat te zijn die door de lijn loopt. "Dit hoort ook bij het vissen in cultuurwater", lacht de karpervisser na een gat in de lucht te hebben geslagen. Toch is het twee minuten later wel raak. Na een tikje op de dobber volgt een wegloper uit het boekje. Beheerst slaat Hans aan. "Een klein schubje, maar die is eind maart meer dan welkom", jubelt hij na het scheppen. Hans maakt van de gelegenheid gebruik om zijn ingenieuze schepnet te laten zien. Met behulp van een oud topdeel heeft hij een steun gemaakt waarmee hij het net vastzet zodra dit is dichtgeklapt. "Kan ik mooi de onthaakmat en eventueel een statief erbij pakken."

OVERDIEPTE MONTAGE

Aangezien de stek na de vangst van deze vis toch verstoord is, zoomt Hans even in op de montage. "Die is altijd hetzelfde: onafhankelijk van het jaargetijde vis ik altijd met overdiepte. Dat wil zeggen dat je de dobber zo afstelt dat-ie perfect staat, waarna je op 20 tot 30 centi-

meter van de haak nog een gewichtje bevestigt. De pen zinkt op het onderste gewichtje en het stuk lijn van hier tot aan de haak bevindt zich op de bodem. Zo voorkom je lijnzwemmers." Schuif het stuitje zover omhoog dat de punt van de antenne weer net boven water uitkomt. Hans heeft de dobber zo gemonteerd dat hij die binnen enkele seconden kan verwisselen. "Met een stukje siliconenslang op de lijn en aan de dobber een wartel. Die wartel schuif ik in het stukje slang, zodat ik de dobber hier ook zo weer uit los kan trekken."

ZESTIG JAAR PASSIE

Op weg naar de andere voerplekken vertelt Hans al fietssend waarom hij ook na bijna zestig jaar nog zoveel plezier beleeft aan het pennen. "Deze manier van karpervissen is zo mooi omdat je direct in contact staat met de vis en de omgeving. Het gaat mij ook om de totaalbeleving van het vissen. Als ik een lange dag wegga, trek ik bijvoorbeeld het liefst de Noord-Hollandse polders in. Daar kom ik al sinds mijn jeugd jaren en in die setting vissen is voor mij pure nostalgie. Zittend in de *middle of nowhere*, met in de verte een stolpboerderij aan de horizon en dan de spanning van een karper die op je eerder aangelegde voerplek rondscharrelt. Alleen dát is voor mij al onbetaalbaar. En dan heb ik nog niet eens vis gevangen – kun je nagaan", lacht hij.

LIJN IN BEWEGING

Bij gebrek aan activiteit op de eerste twee stekken, strijkt hij neer op de derde voerplek. Wederom gaat Hans bij alles wat hij doet uiterst behoedzaam te werk. "Je vist bij het pennen altijd vlak langs de kant, dus

neem niet te veel spullen mee, ga zo stil mogelijk zitten en blijf daarna vooral ook rustig zitten. Zorg er daarom voor dat je alles binnen handbereik hebt." En houdt altijd je hengel in de hand, benadrukt hij. "Anders mis je geheid aanbeten, want die komen soms echt uit het niets." Om aanbeten ook bij tegenlicht goed te kunnen zien, schuift hij op deze plek een kneedbare beetverklikker uit de vliegvisafdeling van de hengelsportzaak op de lijn. "Het gebeurt geregeld dat je pen even ondergaat. Pas als je lijn echt wegloopt, moet je aanslaan. Zo'n verklikker laat dat wat beter zien." Hans tipt om bij een aanbeet voor de zekerheid altijd te kijken of de lijn tussen dobber en hengeltop in beweging komt.

GOUWE OUWE BROODVLOK

Omdat verdere actie uitblijft op de aangevoerde stekken, stelt Hans voor om met de auto naar een wat verder weg gelegen plek in de polder te gaan. "Het zou toch leuk zijn om nog een vis te vangen", klinkt het gretig. Op dit 'nieuwe' water legt hij snel drie voerplekken aan door op iedere stek drie balletjes voer te brengen. "Meer is niet nodig. Laat de vis het voer eerst maar eens vinden, bijvoeren kan later altijd nog." Daarna gaat er traditiegetrouw weer een broodvlok op de haak. "Een lichtgewicht broodvlok of -pluim werkt altijd, dus daar vis ik bijna standaard mee. Bovendien geldt: hoe zwaarder je aas, des te sneller dit onder blaadjes of in de modder verdwijnt. Met een broodvlok heb je daar geen last van." Een uur en één gemiste aanbeet verder zit de visdag erop. Hans is ondanks het feit dat hij maar één karper ving tevreden met het resultaat. "Ik weet dat ik er alles aan heb gedaan, dus dan is voor mij de dag geslaagd."

1

2

3

Zo monteer je een broodvlok op de haak

>> NIET UITGOOIEN

Het uitwerpen gebeurt op een bijzondere wijze. Zo doet Hans dit nooit met de molenbeugel open. "Karpers zijn schuw, dus alles moet zo subtiel mogelijk gebeuren. Daarom maak ik de uitstaande lijn iets langer dan de hengel, doop ik de broodvlok in het water en trek ik een stuk lijn met de rechterhand naar rechts toe. Vervolgens slinger ik de lijn met een soepele beweging op de voerplek. Zo landt de lijn veel geruislozer, net als bij het vliegvisen."

>> MATERIAAL: IN BALANS

Hans is van de 'oude school' als het op materiaal aankomt. "Dus zo licht als mogelijk, maar wel visveilig. Zorg ervoor dat het geheel in balans is en pas je materiaal aan de gekozen stek aan. Gemiddeld genomen zit je met een 1.5 lbs hengel van 12 tot 13 voet, 3000 of 4000 molen, 22/00 tot 25/00 nylon lijn met voldoende rek, haak maat 6 tot 10 en een dobber van 0,25 gram wel goed. Vergeet ook vooral niet om je slip goed af te stellen, je vist immers vlak onder de top. Je moet stevig kunnen aanslaan, maar de karper moet wel meteen een run kunnen nemen. Test dat desnoods even vooraf op de kant."